

A1-B1

Patrycja Reinbold

Sposób na

GRAMATYKĘ NIEMIECKĄ

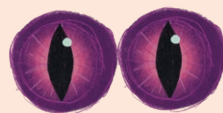
MNEMO

techniki

w praktyce

Sposób na

**GRAMATYKĘ
NIEMIECKĄ**

Patrycja Reinbold

Sposób na

GRAMATYKĘ NIEMIECKĄ

MNEMOTECHNIKI w praktyce

Redakcja i korekta: Maria Żółcińska
Korekta tekstu niemieckiego: Niko Reinbold
Ilustracje: Patrycja Reinbold
Opracowanie graficzne, layout: Patrycja Reinbold
Skład i łamanie: Amadeusz Targoński

Copyright © 2025 by Patrycja Reinbold
All rights reserved.
This edition copyright © 2025 by Poltext Sp. z o.o.
All rights reserved.

Warszawa 2025

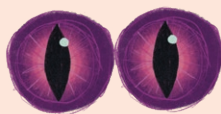
Książka, którą nabyłeś, jest dziełem twórcy i wydawcy. Prosimy, abyś przestrzegał praw, jakie im przysługują. Jej zawartość możesz udostępnić nieodpłatnie osobom bliskim lub osobiście znanym. Ale nie publikuj jej w internecie. Jeśli cytujesz jej fragmenty, nie zmieniaj ich treści i koniecznie zaznacz, czyje to dzieło. A kopiując ją, rób to jedynie na użytek osobisty.
Szanujmy cudzą własność i prawo!
Polska Izba Książki

Więcej o prawie autorskim na www.legalnakultura.pl

Zezwalamy na wykorzystanie okładki książki w internecie.

Poltext Sp. z o.o.
www.wydawnictwoslowko.pl
wydawnictwo@wydawnictwoslowko.pl
ISBN 978-83-8175-746-1

Spis treści

Wstęp

KAPITEL EINS

Zaimki osobowe, czyli ja, ty, on, ona, 13

Z tej lekcji nauczysz się, jakie mamy w niemieckim zaimki osobowe.

KAPITEL ZWEI

Czas teraźniejszy 1/2 **Präsens** 23

Z tej lekcji nauczysz się, jak odmienia się czasownik w czasie teraźniejszym.

KAPITEL DREI

Zadawanie pytań 39

Z tej lekcji nauczysz się, jak zadawać w języku niemieckim pytania.

KAPITEL VIER

Czas teraźniejszy 2/2 **Präsens** 49

Z tej lekcji nauczysz się, jak odmieniają się czasowniki **nieregularne** w czasie teraźniejszym.

KAPITEL FÜNF

Czasownik **sein** 61

Z tej lekcji nauczysz się odmiany czasownika **sein**, czyli **być**.

KAPITEL SECHS

Niemieckie **rodzajniki** 73

Z tej lekcji nauczysz się, co to są niemieckie **rodzajniki** i jak się odmieniają.

KAPITEL SIEBEN

Niemiecki **biernik** 91

Z tej lekcji nauczysz się, co to jest niemiecki biernik.

KAPITEL ACHT

Czasownik **haben** 103

Z tej lekcji nauczysz się odmiany czasownika **haben**, czyli **mieć**.

KAPITEL NEUN

Zaimki **dzierżawcze** 113

Z tej lekcji nauczysz się, jak wyrażać, że coś jest twoje lub kogoś innego.

KAPITEL ZEHN

Niemiecki **celownik** 129

Z tej lekcji nauczysz się, co to jest niemiecki celownik.

KAPITEL ELF

Przymyki **miejsca** 145

Z tej lekcji nauczysz się, co to są niemieckie przymyki miejsca.

KAPITEL ZWÖLF

Czasowniki **zwrotne „misiowe”** 163

Z tej lekcji nauczysz się, co to są czasowniki zwrotne.

KAPITEL DREIZEHN

Czasowniki **rozdzielnie i nierozdzielnie złożone** 175

Z tej lekcji nauczysz się, co to są niemieckie czasowniki z przedrostkami.

KAPITEL VIERZEHN

Przeczenia 187

Z tej lekcji nauczysz się, jak przeczyć po niemiecku.

KAPITEL FÜNFZEHN

Czasowniki **modalne** 199

Z tej lekcji nauczysz się, co to są czasowniki modalne i jak zachowują się w zdaniu.

KAPITEL SECHZEHN

Szyki zdania i spójniki..... 229

Z tej lekcji nauczysz się budować poprawnie niemieckie zdania.

KAPITEL SIEBZEHN

Tryb rozkazujący..... 249

Z tej lekcji nauczysz się niemieckiego trybu rozkazującego.

KAPITEL ACHTZEHN

Czas przeszły Imperfekt/Präteritum..... 261

Z tej lekcji nauczysz się, jak tworzymy przeszłość za pomocą czasu Imperfekt.

KAPITEL NEUNZEHN

Czas przeszły PERFEKT..... 279

Z tej lekcji nauczysz się, jak mówić o przeszłości przy użyciu czasu Perfekt.

KAPITEL ZWANZIG

Czasownik WERDEN..... 301

Z tej lekcji nauczysz się odmiany czasownika **werden**, czyli **stawać się**.

KAPITEL EINUNDZWANZIG

Czasowniki bezosobowe..... 309

Z tej lekcji nauczysz się, co to są czasowniki bezosobowe.

KAPITEL ZWEIUNDZWANZIG

Liczba mnoga..... 317

Na tej lekcji poznasz niemiecką liczbę mnogą.

KAPITEL DREIUNDZWANZIG

Czasownik LASSEN..... 329

Na tej lekcji poznasz niemiecki czasownik **lassen**.

KAPITEL VIERUNDZWANZIG

Czas przyszły FUTUR I..... 341

Z tej lekcji nauczysz się niemieckiego czasu przyszłego Futur I.

KAPITEL FÜNFUNDZWANZIG

Tryb przypuszczający **KONJUNKTIV II** 349

Z tej lekcji nauczysz się niemieckiego trybu przypuszczającego Konjunktiv II.

KAPITEL SECHSUNDZWANZIG

Odmiana **przymiotnika** 365

Z tej lekcji nauczysz się, jak odmieniać przymiotniki.

KAPITEL SIEBENUNDZWANZIG

Stopniowanie **przymiotnika** 383

Na tej lekcji poznasz stopniowanie przymiotnika.

KAPITEL ACHTUNDZWANZIG

Strona bierna 397

Na tej lekcji poznasz niemiecką stronę bierną.

KAPITEL NEUNUNDZWANZIG

Rekcja **czasownika** 413

Z tej lekcji nauczysz się, co to jest rekcja czasownika.

Wstęp

Moin! Z dumą oddaję w twoje ręce książkę, o jakiej sama kiedyś – jako mała dziewczynka ucząca się niemieckiego w zwykłej szkole – marzyłam. Do dziś pamiętam, jak bardzo zniechęcały mnie do nauki długie listy słówek i zawite reguły gramatyczne. Wszystkie wydawały się trudne i mało przystępne, no ale przecież gramatyka musi być trudna i trzeba uczyć się wszystkiego na pamięć, bo jak to inaczej opanować? No właśnie – i tu musimy zrobić stop i zmienić myślenie. Tak naprawdę gramatyka sama w sobie jest neutralna, to my decydujemy, jak do niej podchodzimy. Możemy mówić, że jest trudna, i wtedy taka dla nas będzie. Możemy mówić, że jest fajna i że będziemy próbować ją zrozumieć, to tak będzie. To od ciebie zależy, jak do niej podejdziesz. Gramatyka może być prosta, kolorowa i ciekawa. Gramatyka niemiecka jest bardzo logiczna i naprawdę nie musisz uczyć się każdego wyjątku, żeby świetnie sobie radzić gramatycznie na co dzień. Ta książka powstała, ponieważ ja sama najpierw szukałam pomocy w nauce dla siebie, a potem chciałam pomagać moim tłumaczeniom gramatyki innym ludziom. Chciałam ich inspirować i udowadniać, że dadzą radę! Ta książka nie jest dla językoznawców, jest dla zwykłych ludzi, dlatego postarałam się w niej celowo uprościć wiele struktur gramatycznych i pokazać połączenia między nimi. Naprawdę nie musisz znać tych wszystkich trudnych pojęć językowych, żeby zrozumieć działanie wielu zasad gramatycznych.

W tej książce znajdziesz bardzo dużo moich własnych skojarzeń, znajdziesz też takie, które opierają się na pionierskiej książce z zakresu mnemotechnik w nauce niemieckiego autorstwa dr. Horsta Sperbera¹. To on pierwotnie do celów swojej pracy doktorskiej zebrał i skategoryzował liczne mnemotechniki, jakich używali nauczyciele niemieckiego z całego świata. Zachęcam cię też do tworzenia podczas nauki własnych skojarzeń i rysunków. Nie tylko czytaj, ale również rób sobie notatki.

¹ H. Sperber (1989): *Mnemotechniken im Fremdspracherwerb mit Schwerpunkt „Deutsch als Fremdsprache“*, München.

Po każdym rozdziale zamknij książkę i postaraj się odpowiedzieć na zadane tam pytania. Takie działanie pozwala w prosty sposób zweryfikować świeżo nabytą wiedzę, ponieważ czasami tylko myślimy, że coś pamiętamy lub zrozumieliśmy, a potem okazuje się, że byliśmy w błędzie. Dlatego technika przywoływania wiedzy z pamięci (retrieval practice) i tłumaczenia tematu komuś w taki sposób, jakbyś był nauczycielem, świetnie ci tu pomoże i sprawi, że zapamiętasz dane zagadnienie na dłużej. Więcej o skuteczności przywoływania wiedzy przeczytasz w książce „Naucz się nauczania” (autorzy: Barbara Oakley, Beth Rogowsky, Terrence J. Sejnowski).

Nauka języka może być szalona, wesoła, może sprawiać radość i przynosić efekty, a gramatyka nie musi być przy tym niczym kamyk w bucie, który podczas wędrówki przez całą drogę wciąż nas uwiera i denerwuje. Pozwól sobie na rozwinięcie własnej kreatywności, ucz się wszystkimi zmysłami i testuj różne metody. Jedna idealna metoda nie istnieje, metod jest dużo i są bardzo różnorodne. To ty możesz sobie sam wybrać spośród nich coś dla siebie. Ja uwielbiam uczyć się w ruchu, lubię sprzątać i jednocześnie słuchać podcastów, lubię wieczorem przed spaniem ćwiczyć słownictwo i gramatykę, wykonując różne ćwiczenia. To jest fajne i sprawia mi radość.

Zadbałam o to, żeby ta książka była bardzo atrakcyjna wizualnie, i mam nadzieję, że ilustracje z niej będą zapadać ci w pamięć i wywoływać uśmiech na twojej twarzy. Oczywiście żadne ze skojarzeń nie ma na celu obrażania kogoś.

Zamiast zadręczania swojego mózgu listami słówek daj mu czas na naturalne wchłanianie informacji. Otocz się językiem, ciesz się z nauki, a zobaczysz, że twój niemiecki rozkwitnie.

W ramach wstępu chciałabym opowiedzieć ci jeszcze historię, która może rzucić ci nowe światło na naukę języka. Kiedyś wybrałam się na wycieczkę górską w Beskidzie Śląskim. Na początku droga była łatwa, z łagodnym, asfaltowym podejściem, a radość z wyjścia w góry sprawiała, że mogłam iść naprawdę szybko. Niestety nie trwało to długo, ponieważ w pewnym momencie szlak skręcił w prawo i na dobre zaczęła się wspinaczka po wąskiej, kamienistej ścieżce, która nie miała końca. Z moją słabą kondycją (bo przecież ostatni raz wędrowałam 15 lat temu!) szybko zostałam w tyle i w połowie drogi pomyślałam, że to był wielki błąd i że powinnam zawrócić. Jednak nie było

to możliwe, bo nasz kierowca busa już tam na pewno nie czekał. Tak więc krok po kroku szłam w górę, noga za nogą, oddech za oddechem. Miałam szczęście, ponieważ trafił mi się wesoły starszy pan, który towarzyszył mi w podróży i fantastycznie poprawił mi humor. Dzięki niemu droga przestała być aż tak uciążliwa. Nadal co kilka metrów robiłam krótkie przerwy, żeby uspokoić serce i oddech, ale szłam całkiem dobrze. I warto było! Na szczycie było przepięknie, otaczało nas morze chmur. Pomyślałam wtedy, że taka podróż jest trochę jak nauka języka. Na początku mamy ogromną motywację, ale potem rzeczywistość nas przytłacza i droga staje się trudniejsza. Możesz sobie pomóc, kupując lepsze ubrania, buty... a w przypadku nauki języka – książki czy lekcje z nauczycielem. Jednak to ty musisz pokonać tę drogę sam, we własnym tempie. Tu nie chodzi o rywalizację, tu walczysz sam ze sobą. Musisz uzbroić się w cierpliwość, bo nauka języka to proces, który trwa latami, nie tygodniami czy miesiącami. I choć na pewno milej byłoby mieć kogoś, kto cię wspiera, tak jak ten starszy pan pomagał mi w górach, to w nauce języka tę rolę przejmuję ja. W tej drodze nie chodzi o cel, ale o sam proces. Pokochanie tej drogi to klucz do sukcesu w nauce języka. Kiedyś napisałam historię, która świetnie ilustruje proces nauki języka. Zapraszam cię do jej przeczytania, zanim przejdziesz już do czytania książki.

– Patrycja Reinbold

Dawno, dawno temu był sobie młody czarodziej, który wyruszył w drogę, aby uczyć się magii, zbierać najlepsze zaklęcia świata i ratować zaczarowane księżniczki.

Na początku młody czarodziej myślał, że to wszystko to bułka z masłem i na pewno za trzy miesiące będzie nowym największym magiem świata. Ale im dalej szedł, tym więcej zaklęć napotykał, odwiedzał więcej tajnych bibliotek i w pewnym momencie przestał marzyć o byciu nowym największym magiem świata...

Za to codziennie rano wstawał, słuchał śpiewu ptaków i z radością i w zgodzie ze sobą czytał stare księgi, uczył się nowych zaklęć i ratował z kłopotów kolejną księżniczkę. Następnie pakował się i wędrował w inne miejsce.

Gdy czarodziej był już bardzo stary, jego uczeń zapytał go: „Mistrzu, jak stałeś się tak potężnym magiem, że mało kto może ci dorównać?”. Odpowiedział: „**Pokochałem moją drogę, pokochałem każdą chwilę mojego procesu nauki, skupiłem się całym sercem na niej, zaufałem jej. Jutro zrobię z radością to, co każdego dnia: nauczę się nowych zaklęć, poczytam stare książki i uratuję księżniczkę**”. Mam nadzieję, że ty też pokochasz swoją drogę, a nauka języka będzie częścią twojego życia.

Das ist **eine** Fliege.
Die Fliege nervt.
To jest mucha.
Ta mucha wkurza.

KAPITEL SECHS

Niemieckie **rodzajniki**

Z tej lekcji nauczysz się,
co to są niemieckie **rodzajniki**
i jak się odmieniają.

Mam *kogo? co?* Tu słowo *der Traum*, czyli marzenie, jest w bierniku.

Ich habe:

Mam:

einen Traum. (*jakiś tam*) marzenie.

keinen Traum. (*żadnego*) marzenia.

meinen Traum. (*moje*) marzenie.

den Traum. (*konkretne*) marzenie.

W uproszczeniu to wszystko to „rodzajniki”, czyli słówka, które towarzyszą naszemu rzeczownikowi **Traum** (*marzenie, sen*). **Zwróć uwagę, że końcówki się kopiuje!**

W następnych rozdziałach zajmiemy się przeczeniem **kein** i zaimkiem dzierżawczym **mein** (*mój*), ale już teraz chciałam pokazać ci tę zależność.

W niemieckim każde słowo (rzeczownik) ma swoją gramatyczną płeć. Dlaczego gramatyczną? Ponieważ nie zawsze ta płeć pokrywa się z płcią biologiczną, np. **dziewczynka** to w niemieckim **das Mädchen**. Dziewczynka jest w niemieckim rodzaju nijakiego, ponieważ każde słówko z końcówką **-chen** jest rodzaju nijakiego.

Rzeczowników uczymy się od razu z jego rodzajem i liczbą mnogą.

Mamy – tak jak w polskim – 3 rodzaje:

- męski **DER – EIN**
- żeński **DIE – EINE**
- nijaki **DAS – EIN**

Rodzajniki **określone** (**der, die, das**) stosujemy, gdy mówimy o czymś konkretnym, dobrze znanym nam i naszemu rozmówcy.

Rodzajników **nieokreślonych** (**ein, eine, ein**) używamy, gdy wspomniemy o czymś po raz pierwszy lub gdy dana rzecz nie jest jeszcze znana rozmówcy.

Das ist **das** Haus.

To jest (**ten konkretny**) dom.

Das ist **ein** Haus.

To jest (**ogólnie, jakiś tam**) dom.

Das ist **mein** Haus.

To jest **mój** dom.

Das ist **kein** Haus.

To **nie** jest dom. (**kein** zawsze przeczy)

Do czego potrzebuję rodzajników?

W języku polskim nie mamy rodzajników. Mówimy po prostu **dom**, **kwiatek** lub **pies**. Przed naszymi rzeczownikami w języku polskim nie musimy przed słowem pisać niczego, co wskazywałoby na jego „płeć”, ponieważ płeć rozróżniamy automatycznie i bardzo prosto po końcówkach. Wiadomo, że jak słowo ma końcówkę **A**, to w polskim jest rodzaju żeńskiego, np. lalk**a**, matk**a**, kobiet**a**, roślin**a**, katastrof**a**, Od tej reguły są jednak wyjątki, mamy np. słowo mężczyzn**a**, które jest rodzaju męskiego, a kończy się na **A**.

W polskim pokazujemy też odmianę przez przypadki w końcówkach słowa. Niemcy mają od tego rodzajniki.

Język niemiecki

Das ist **ein** Mann.

Der Mann ist nett.

Ich sehe **einen** Mann.

Ich sehe **den** Mann.

Ich gebe **einem** Mann eine Blume.

Ich gebe **dem** Mann eine Blume.

Język polski

To jest **mężczyzna**.

Ten **mężczyzna** jest miły.

Widzę (jakiegoś) **mężczyznę**.

Widzę (tego konkretnego) **mężczyznę**.

Daję (jakiemuś) **mężczyźnie** kwiatek.

Daję (temu konkretnemu) **mężczyźnie** kwiatek.

Odmianą przez przypadki zajmiemy się w dalszej części książki. Już teraz zwróć jednak uwagę na przykładach na to, kiedy używa się rodzajnika nieokreślonego **EIN**, a kiedy określonego **DER**.

Widzisz, rodzajniki w języku niemieckim to te nasze końcówki w języku polskim. Jeśli ktoś nie zastosuje właściwego rodzajnika, to mówi: **Widzę mężczyzna** lub **Daję kwiatek mężczyzna**. Da się z kontekstu zrozumieć, o co ci chodzi, ale nie jest to poprawna forma. Dlatego pamiętaj, że te niepozorne rodzajniki są ważne.

Dlaczego raz jest EIN, a raz DER?

Żeby nie było tak łatwo, Niemcy wymyślili sobie DWA rodzaje rodzajników: określony i nieokreślony. Jeśli znasz już angielski, to zwróć uwagę, że w angielskim jest podobnie.

- Rodzajniki określone to: **DER, DIE, DAS**.
- Rodzajniki nieokreślone to: **EIN, EINE, EIN**.

Das ist **ein** Donut.
To jest donut.

Widzisz, tu używamy rodzajnika nieokreślonego, ponieważ o tym donucie wspominamy pierwszy raz, mówimy ogólnie. Nasz rozmówca jeszcze nic o tym pączku nie wie.

Der Donut ist lecker.
Ten donut jest pyszny.

Zobacz, tu użyjemy rodzajnika określonego, ponieważ już drugi raz wspominaliśmy o tym donucie i chodzi nam o konkretnego donuta. Może akurat mamy go w ręce i nasz rozmówca dokładnie wie, o co nam chodzi.

Ich sehe **eine** Frau.
Widzę (jakąś tam, ogólnie) kobietę.

Die Frau ist sehr hübsch.
Ta (konkretna) kobieta jest bardzo ładna.

Rodzajniki mogą pojawiać się też w liczbie mnogiej:

Rodzajnik nieokreślony w liczbie mnogiej **nie istnieje!!!**

W liczbie mnogiej w mianowniku (*kto? co?*) mamy zawsze rodzajnik określony **DIE**. Porównaj przykłady:

Das ist **ein** Ball.
To jest piłka.
Der Ball ist blau.
Ta piłka jest niebieska.

Das sind **Bälle**.
To są (ogólnie) piłki.
Das sind **die** Bälle.
To są (te konkretne) piłki.

Das ist **eine** Blume.
To jest kwiatek.
Die Blume ist rot.
Ten kwiatek jest czerwony.

Das sind **Blumen**.
To są (ogólnie) kwiatki.
Das sind **die** Blumen.
To są (te konkretne) kwiatki.

Das ist **ein** Auto.
To jest auto.
Das Auto ist grün.
To auto jest zielone.

Das sind zwei **Autos**.
To są (ogólnie) dwa auta.
Das sind **die** Autos.
To są (te konkretne) auta.

rodzaj męski
rodzaj żeński
rodzaj nijaki
liczba mnoga

der – ein
die – eine
das – ein
die – nie istnieje

W języku polskim, aby utworzyć liczbę mnogą, wystarczy dodać odpowiednią końcówkę. Mówimy np. jeden kot, ale dwa **koty**, lub pięć **kotów**. Tak, w polskim mamy więcej niż jedną liczbę mnogą do każdego słowa! W niemieckim jest przy liczbie mnogiej dobra i zła wiadomość. Dobra wiadomość: każde słowo, niezależnie od rodzaju, będzie miało w liczbie mnogiej rodzajnik **DIE**. Zła wiadomość: nasze słówko będzie często dostawało jakąś końcówkę lub przegłos (czyli umlaut).

Wo ist **das Buch** von mir? *Gdzie jest **książka** ode mnie?* (Tu mamy **das Buch**, ponieważ chodzi nam o konkretną książkę i druga osoba, wie o jaką chodzi. Słowo **das Buch** jest w liczbie pojedynczej).

Wo sind **die Bücher** von mir? *Gdzie są **książki** ode mnie?* (Tu mamy **die Bücher**, czyli książki. To słowo jest w liczbie mnogiej. Ma rodzajnik **DIE**. Zmieniła się też jego forma: zamiast **Buch** mamy **Bücher**).

Widzisz, w niemieckim te rodzajniki określone są trochę podobne do znanych ci już zaimków osobowych. W niemieckiej gramatyce wszystko się ze sobą łączy i podczas nauki warto zawsze szukać tych połączeń.

rodzaj męski **DER → ER**
Der Mann singt. Er singt.

rodzaj żeński **DIE → SIE**
Die Frau ist hübsch. Sie ist hübsch.

rodzaj nijaki **DAS → ES**
Das Kind ist intelligent. Es ist intelligent.

liczba mnoga **DIE → SIE**
Die Blumen sind für Sabine. Sie sind für Sabine.

Skąd wiadomo, kiedy wybrać **DER**, kiedy **DIE**, a kiedy **DAS**?

Po pierwsze: Nie ufaj polskiemu! Myślenie typu: Po polsku jest **ten widelec**, to po niemiecku musi mieć też rodzaj męski, wprowadzi cię tylko w maliny. Dlatego powtórzę: Nigdy nie ufaj polskiemu w kwestii doboru rodzajnika!

der Löffel
„ten łyżek”

das Messer
„to nożo”

die Gabel
„ta widelca”

Ogólnie w niemieckim mamy najwięcej słówek rodzaju żeńskiego, a najmniej rodzaju nijakiego.

Dużą pomocą w doborze rodzajnika są końcówki. Dzięki nim możemy tak na 99% stwierdzić, czy dane słowo jest rodzaju męskiego, żeńskiego, czy nijakiego.

Pamiętaj jednak, że w każdym przypadku mogą pojawić się wyjątki!

Co jest rodzaju **męskiego**?

a) istoty męskie: ludzie, zwierzęta, zawody

der Mann *mężczyzna*, der Lehrer *nauczyciel*, der Student *student*, der Löwe *lew*, ...

b) zjawiska atmosferyczne

der Regen *deszcz*, der Hagel *grad*, der Nebel *mgła*, der Frost *mróz*, ...

c) dni tygodnia, miesiące, pory roku, strony świata

der Montag *poniedziałek*, der Januar *styczeń*, der Sommer *lato*

Tu ucz się stałych połączeń: **am** Montag *w poniedziałek*, **im** Januar *w styczniu*, **im** Sommer *w lecie*.

Do dni tygodnia używamy **AM**, a do miesięcy i pór roku **IM**.

Zobacz, jak sobie tę teorię połączysz z takim obrazem, to szybciej zapamiętasz.

Kierowca Daniel jeździ ze swoim **psem** swoją ciężarówką, czy **deszcz**, czy **śnieg**, czy **piątek**, czy **sobota**, **maj** czy **lipiec**, on zawsze w drodze!

A w drodze pije chętnie: **kawkę** i **soczek**.

Wszystkie pogrubione słowa są w języku niemieckim rodzaju męskiego.

Typowe końcówki dla rzeczowników rodzaju męskiego w niemieckim

(Uwaga: zawsze istnieją wyjątki!)

✓ Najczęściej męskie:

- ant (der Musikant, der Praktikant)
- ent (der Student, der Präsident)
- ich (der Teppich, der Pfirsich)
- ling (der Lehrling, der Schmetterling)
- ismus (der Optimismus, der Kapitalismus)
- ist (der Pianist, der Spezialist)
- or (der Motor, der Direktor)
- ig (der Honig, der König)
- ing (der Schilling, der Camping)
- iker (der Physiker, der Mechaniker)
- är (der Millionär, der Veterinär)
- eur / -ör (der Friseur, der Ingenieur, der Likör)

⚠ Często męskie, ale z wyjątkami:

- er (der Lehrer, der Fahrer, ale: *die Mutter, die Butter*)
- en (der Boden, der Garten, ale: *das Kissen, das Gewissen*)

Nie ucz się tych wszystkich końcówek na pamięć. Wybierz sobie kilka i ułóż z nich historyjkę w języku niemieckim – spróbuj zawrzeć ją tylko w jednym zdaniu. Im bardziej szalone połączenie, tym lepiej! Zobacz, jak szybko te końcówki wejdą ci teraz do głowy! Nie oszczędzaj przy tym kolorów ani obrazków! To wzmacnia pamięć.

Np. Der **König** malt einen **Pfirsich** und einen **Schmetterling**.
Król maluje brzoskwinę i motyla.

Co jest rodzaju żeńskiego?

a) istoty żeńskie: ludzie, zwierzęta, zawody

die Frau *kobieta*, die Lehrerin *nauczycielka*, die Studentin *studentka*, die Katze *ogólnie kot (kotka)*, ...

b) nazwy wielu kwiatów, owoców i drzew

die Rose *róża*, die Tulpe *tulipan*, die Pflaume *śliwka*, ...

Typowe końcówki dla rzeczowników rodzaju żeńskiego w niemieckim

(zawsze istnieją wyjątki!)

✓ Najczęściej żeńskie:

-anz (die Eleganz, die Arroganz)

-ei (die Bäckerei, die Metzgerei)

-enz (die Intelligenz, die Existenz)

-heit (die Freiheit, die Wahrheit)

-ie (die Biologie, die Melodie)

-keit (die Möglichkeit, die Höflichkeit)

-ik (die Musik, die Logik)

-ion (die Diskussion, die Nation)

-tät (die Universität, die Identität)

-schaft (die Freundschaft, die Wissenschaft)

-ung (die Zeitung, die Bedeutung)

-ur (die Natur, die Kultur)

-age (die Etagé, die Blamage)

⚠ Często żeńskie, ale z wieloma wyjątkami:

-e (die Lampe, die Blume, ale: *der Name, der Käse, das Ende, das Auge*)

Eine **Frau** voller **Eleganz** sitzt in der **Bäckerei**, trinkt heiße **Schokolade** und spricht über **Kunst**, **Geschichte** und **Musik**. Sie studiert **Kultur** an der **Universität**. *Kobieta pełna elegancji siedzi w piekarni, pije gorącą czekoladę i rozmawia o sztuce, historii i muzyce. Studiuje kulturę na uniwersytecie.*

Co jest rodzaju **nijakiego**?

a) istoty rodzaju **nijakiego**: ludzie, zwierzęta

das Kind *dziecko*, das Baby *bobas*, ...

b) rzeczowniki **odczasownikowe**

das Essen *jedzenie*, das Lernen *uczenie się*, das Reisen *po-
dróżowanie*, ...

Typowe końcówki dla rzeczowników rodzaju **nijakiego w niemieckim**
(zawsze istnieją wyjątki!)

✓ **Najczęściej nijakie:**

-chen (das Mädchen,
das Häuschen)

-lein (das Fräulein, das Büchlein)

-ment (das Instrument,
das Dokument)

-tum (das Eigentum, das
Christentum)

-um (das Zentrum, das Museum)

-ma (das Thema, das Drama)

-ett (das Ballett, das Duett)

-ing (*zapożyczenia z angielskie-
go*) (das Timing, das Training)

⚠ **Często nijakie, ale z wyjątkami:**

-nis (zwykle nijakie: *das Ergebnis, das Zeugnis*, ale czasem żeńskie:
die Erlaubnis, die Kenntnis)

-e (często żeńskie, ale niektóre nijakie: *das Ende, das Auge, das
Interesse*)

Wskazówka: Szukaj skojarzeń, które pomogą
ci lepiej zapamiętać, np.:
Wszystkie alkohole oprócz piwa mają ro-
dzajnik **DER**.
Zapamiętaj: „piwo to jak woda” (**das Was-
ser**) i dlatego mamy **DAS BIER** :)

Wskazówka: Moją ulubioną metodą na zapamiętywanie słówek z rodzajnikami jest metoda łączenia ich z kolorami. Łączę kolor **niebieski** z rodzajem męskim, kolor **czerwony** z rodzajem żeńskim, **zielony** z rodzajem nijakim.

Tę metodę można jeszcze wzmocnić, dodając jakąś **postać** lub **miejsce**. Możesz łączyć sobie słówka rodzaju męskiego z **niebieskim ogrodem** lub **niebieskim superbohaterem**. Słówka rodzaju żeńskiego możesz łączyć sobie z **różową księżniczką** lub **różową kuchnią**. Słówka rodzaju nijakiego możesz łączyć sobie z **zielonym potworem** lub **zielonym pokojem**. Nasz mózg świetnie zapamiętuje takie połączenia z miejscem lub czymś innym, co znamy.

der Superheld
der Garten

die Prinzessin
die Küche

das Monster
das Zimmer

Przykład do rodzaju męskiego. Do skojarzenia (superbohater lub ogród) podpinasz sobie słówka, np.:

der Bart – wyobraź sobie, że bohater ma niebieską brodę

der Hund – wyobraź sobie, że bohater ma niebieskiego psa itp.

Możesz sobie wyobrazić, że bohater siedzi w ogrodzie (**der Garten**), pije kawę (**der Kaffee**) i ma odwiedziny (**der Besuch**).

der Schnee śnieg

der Regenschirm parasol

der Bart broda

der Regen deszcz

der Apfel jabłko

der Wind wiatr

der Pilz grzyb

der Schuh but

der Hund pies

der Baum drzewo

Tak samo robisz z rodzajem żeńskim i księżniczką. Zobacz sam, jak fajnie wchodzi te słówka same do głowy.

Tu na końcu znajdziesz jeszcze kilka przykładów rodzaju nijakiego i potworka. Słówka rodzaju nijakiego możesz sobie dodatkowo skojarzyć z dzieckiem i zabawkami.

W niemieckim występuje dużo słówek, które są złożeniem z dwóch lub więcej rzeczowników. Skąd wiadomo, jaki dać im rodzajnik? Zapamiętaj: rzeczownik złożony zawsze bierze rodzajnik od tego rzeczownika, który stoi na końcu słowa.

der **Garten**
 der Bier**garten**
 der Winter**garten**
 der Kinder**garten**

DER GARTEN
 ogród

DAS BIER
 piwo

DER BIERGARTEN
 ogródek piwny

Ta metoda sprawdza się idealnie, jeśli uczysz się **słów z jednego tematu**, np. części ciała. Umieść na jednym obrazku wszystkie słowa, zaznaczając kolorami ich znaczenie. Widzisz, gdyby te wszystkie słówka były zapisane w nieuporządkowany sposób na jednej liście, wówczas ciężko byłoby zapamiętać sobie ich rodzajniki. Ważne jest, żebyś to ty wykonał tu pracę i sam narysował swój obrazek.

Przyspiesz naukę mówienia i zamiast uczyć się pojedynczych słów, ucz się całych fragmentów zdania.

Wyobraź sobie, że chcesz powiedzieć „Jadę autem”. Po niemiecku brzmi to całkiem inaczej niż w języku polskim. Żeby zbudować takie zdanie, musisz znać: **Ich fahre** (*jadę*) i oczywiście wiedzieć, jak powiedzieć **AUTEM**. W języku niemieckim, jeśli czymś jedziemy, to używamy **MIT + nazwa pojazdu w celowniku**. I teraz, zamiast rozmyślać nad tym, co to jest celownik i jak się odmienia, naucz się całego wyrażenia **mit dem Auto**, które jest odpowiednikiem polskiego **autem**.

Ich fahre **mit dem Auto**.
Jadę autem.

ZAMIAST

zu do

die Arbeit *praca*

fahren *jechać*

ich ja

UCZ SIĘ

ich fahre *jadę*

zur Arbeit *do pracy*

Ich fahre zur Arbeit.

Jadę do pracy.

Zamknij teraz notatki i postaraj się odpowiedzieć na pytania:

- Co to są rodzajniki?
- Do czego służą?
- Jakiego mamy rodzajnika?
- Kiedy używamy rodzajnika określonego, a kiedy nieokreślonego?
- Jak sobie zapamiętać, kiedy słówko jest rodzaju męskiego, kiedy żeńskiego, a kiedy nijakiego?
- Spróbuj zabawić się w nauczyciela i na niby wyjaśnić komuś to zagadnienie własnymi słowami.

ĆWICZENIA

Ćwiczenie 1. W języku niemieckim wyróżniamy rodzajniki określone i nieokreślone. Rodzajników nieokreślonych używamy, gdy wspominamy o czymś pierwszy raz, coś jest pojedyncze (np. Ich habe einen Bruder. *Mam (jednego) brata.*) lub gdy nasz rozmówca nie wie, o czym mówimy. Jak już precyzujemy, wspominamy o czymś drugi raz, to używamy rodzajnika określonego. W poniższych zdaniach wstaw właściwy rodzajnik.

Das ist **Badewanne.**

To jest wanna.

Das ist **Bild.**

To jest obraz.

Das ist **Decke.**

To jest kołdra.

Das ist **Tisch.**

To jest stół.

Das ist **Stuhl.**

To jest krzesło.

..... **Badewanne** ist weiß.

Ta wanna jest biała.

..... **Bild** ist schön.

Ten obraz jest piękny.

..... **Decke** ist neu.

Ta kołdra jest nowa.

..... **Tisch** ist alt.

Ten stół jest stary.

..... **Stuhl** ist zu klein.

To krzesło jest za małe.

Ćwiczenie 2. Spróbuj przetłumaczyć te trzy zdania na język polski. Zaznacz na kolorowo rodzajniki (i zwróć uwagę na ich końcówki) w języku niemieckim.

Das ist eine Katze.

Ich sehe eine Katze.

Ich gebe einer Katze ein Leckerli.

Ćwiczenie 3. Spróbuj odgadnąć, jaki rodzajnik ma dany rzeczownik, nie zaglądając do słownika.

Gras, Löffel, Katze, Lehrer, Kind, Baby, Regenschirm, Arzt, Zimmer, Mann, Schokolade, Brille, Erzieherin, Gabel, Messer, Küche, Baum, Garten, Haus, Prinzessin, Monster, Rose, Auge

ODPOWIEDZI

Ćwiczenie 1

Das ist eine Badewanne .	Die Badewanne ist weiß.
Das ist ein Bild .	Das Bild ist schön.
Das ist eine Decke .	Die Decke ist neu.
Das ist ein Tisch .	Der Tisch ist alt.
Das ist ein Stuhl .	Der Stuhl ist zu klein.

Ćwiczenie 2

Das ist eine Katze. *To jest kot. (mianownik: kto? co?)*
Ich sehe eine Katze. *Widzę kota. (biernik: kogo? co? Ten przypadek poznasz już w kolejnym rozdziale.)*
Ich gebe einer Katze ein Leckerli. *Daję kotu przysmak. (celownik: komu? czemu? Ten przypadek poznasz już niebawem.)*

Ćwiczenie 3

Gras, Löffel, **Katze**, Lehrer, Kind, Baby, Regenschirm, Arzt, Zimmer, Mann, Schokolade, Brille, Erzieherin, Gabel, Messer, Küche, Baum, Garten, Haus, Prinzessin, Monster, Rose, Auge

Mnemotechniki, które odczarowują niemiecki

Masz wrażenie, że gramatyka niemiecka to labirynt bez wyjścia?
Mylisz przypadki, nie pamiętasz końcówek, a przy tworzeniu zdania
czujesz się, jakbyś grał w sudoku?

To nie twoja wina – to wszystko przez metody, którymi cię uczono. Czas to zmienić.

Książka zawiera praktyczne i wyjątkowe mnemotechniki, które:

- przekształcają trudne reguły w łatwe do zapamiętania obrazy
- tłumaczą gramatykę za pomocą skojarzeń, kolorów i emocji
 - działają na długo – nie tylko na chwilę przed testem.

To nie teoria – to codzienna, prawdziwa pomoc w nauce.

Bez nudnych podręczników.

Bez suchych definicji. Bez stresu.

W środku znajdziesz:

- ilustracje i wizualne haki pamięciowe
 - pomysły na naukę w ruchu
- skróty myślowe i analogie, które zostają w głowie.

Autorka – doświadczona nauczycielka i kreatywna dusza – stworzyła ten podręcznik z myślą o osobach, które nie muszą znać języka na poziomie akademickim. Chcą po prostu mówić i rozumieć.

**Dzięki tej książce zobaczysz, że gramatyka może być lekka,
logiczna i... zabawna.**

A zapamiętywanie wreszcie stanie się naturalne!